

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

ĐỖ THỊ HIỀN

**TRANH DÂN GIAN VIỆT NAM TRONG HOẠT ĐỘNG
TRẢI NGHIỆM SÁNG TẠO MÔN MỸ THUẬT TẠI TRƯỜNG
TIỂU HỌC BRENDON QUẬN THANH XUÂN - HÀ NỘI**

**TÓM TẮT LUẬN VĂN LUẬN VĂN THẠC SĨ
LÝ LUẬN VÀ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC BỘ MÔN MỸ THUẬT
Khóa 4 (2017 - 2019)**

Hà Nội, 2019

**CÔNG TRÌNH NÀY ĐÃ ĐƯỢC HOÀN THIỆN TẠI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

Người hướng dẫn khoa học: **PGS.TS. Trang Thanh Hiền**
Phản biện 1: PGS.TS. Lê Văn Tạo
Phản biện 2: PGS.TS. Trần Đình Tuấn

Luận văn được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn thạc sĩ tại Trường Đại học Sư
phạm Nghệ thuật Trung ương
Ngày 21 tháng 11 năm 2019

**Có thể tìm hiểu luận văn tại Thư viện Trường Đại học
Sư phạm Nghệ thuật Trung ương**

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan, đây là công trình nghiên cứu, là kết quả quá trình làm việc của riêng tôi. Các số liệu kết quả trong luận văn là trung thực, chưa có ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Hà Nội, ngày 25 tháng 11 năm 2019

Tác giả luận văn

Đỗ Thị Hiền

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Tranh dân gian Việt Nam là một kho tàng văn hóa nghệ thuật đặc sắc phản ánh đời sống tinh thần của người dân được cha ông ta nghiên cứu và để lại. Vì vậy việc nghiên cứu nhằm bảo tồn, gìn giữ phát huy giá trị văn hóa là rất cần thiết để giúp cho thế hệ trẻ hiểu biết và nâng niu những giá trị văn hóa dân gian. Những giá trị của tranh dân gian chính là những gì quý báu nhất mà các thế hệ cha ông đã đúc kết và trao truyền lại cho thế hệ mai sau.

Trước nhu cầu đổi mới phương pháp dạy học MT nhằm tìm ra những phương pháp dạy học tích cực, chủ động sáng tạo, tránh những cách dạy học còn thụ động, lý thuyết. Tác giả đã nghiên cứu về tranh dân gian đưa ra các hình thức học tập theo hướng trải nghiệm sáng tạo thông qua các dòng tranh dân gian Việt Nam nhằm đưa tranh dân gian tới trường học và lan tỏa được vẻ đẹp của dòng tranh dân gian tới HS nói chung với mọi người nói riêng. Lồng ghép các tiết học trải nghiệm tìm hiểu về tranh dân gian trong trường học, hay sân chơi ngoại khóa là rất cần thiết phù hợp với trường học.

Tìm hiểu nghiên cứu tranh dân gian giúp HS có kiến thức cơ bản về đặc điểm một số dòng tranh tìm hiểu về các cách tạo hình, in ấn, vẽ màu, của dòng tranh dân gian, áp dụng vào các bài học, nhằm tạo ra được nhiều sản phẩm tranh dân gian sáng tạo, hấp dẫn. Trong chương trình dạy học MT từ cấp TH, THCS, có đưa dòng tranh dân gian vào chương trình dạy nhưng số lượng bài tranh dân gian còn ít, việc giáo dục và dạy học về tranh dân gian của GV còn hạn chế, hoặc chưa biết cách truyền tải kiến thức một cách hiệu quả, mà chỉ sử dụng tranh dân gian làm giáo cụ trực quan trong tiết học. Hiện tại trong cấp tiểu học chưa có chương trình nào xây dựng giáo trình dạy học theo hướng trải nghiệm tranh dân gian một cách dễ hiểu

về nội dung, ý nghĩa, giá trị tranh dân gian. Chính vì những lý do trên tôi đã nghiên cứu và chọn đề tài "*Tranh dân gian Việt Nam trong hoạt động trải nghiệm sáng tạo dạy học môn MT tại Trường Tiểu học Brendon quận Thanh Xuân - Hà Nội*". Để tiếp tục phát huy các giá trị văn hóa của cha ông ta để làm đề tài luận văn Thạc sĩ.

2. Tình hình nghiên cứu

Tranh dân gian Việt Nam đang được rất nhiều người quan tâm và tìm hiểu nghiên cứu nhằm áp dụng vào giảng dạy MT ở trường phổ thông. Liên quan đến vấn đề này có 2 mảng nghiên cứu chính gồm: Các nghiên cứu về tranh dân gian và các nghiên cứu về giáo dục MT ở phổ thông.

** Các nghiên cứu về tranh dân gian*

Cuốn sách *Tranh dân gian Việt Nam* của hai tác giả Nguyễn Bá Vân và Chu Quang Trứ xuất bản năm 1984 [28], là cuốn sách đầu tiên mang tính hệ thống về đề tài này do người Việt Nam biên soạn, sách dày 120 trang. Nội dung các công trình, bài viết đã công bố đề cập nhiều vấn đề khác nhau như: nguồn gốc, đặc điểm, ý nghĩa, các thể loại, tinh thần dân tộc.

Cuốn *Đồ họa cổ Việt Nam* (2000) của nhà nghiên cứu Phan Cẩm Thượng, Lê Quốc Việt, Cung Khắc Lược, Nxb. Mỹ thuật, Hà Nội [21], trong cuốn sách tác giả nêu rất rõ về việc in, khắc tranh dân gian, Kim Hoàng, Làng Sinh, in khắc tranh thờ, in khắc Phật giáo.

** Tài liệu nghiên cứu về giáo dục MT phổ thông*

Hiện nay ở Việt Nam có rất nhiều công trình nghiên cứu về đổi mới phương pháp dạy học, trong hệ thống các môn học ở trường học phổ thông nói chung ở tiểu học nói riêng, đổi mới phương pháp dạy học luôn được chú trọng và quan tâm của đông đảo của các cấp ngành giáo dục, phụ huynh, học sinh nhà trường.

Nguyễn Quốc Toàn (2008) *Giáo trình Mỹ thuật và phương pháp dạy học Mỹ thuật*, Nhà xuất bản Đại học Sư phạm. Cuốn giáo trình này giới thiệu đến giáo viên MT những nội dung cơ bản về bộ môn MT, và đề cập đến những phương pháp dạy học trong nhà trường phổ thông nói chung, cuốn giáo trình cung cấp một số kiến thức cơ bản về MT, về các phương pháp dạy học, cuốn giáo trình nội dung giáo trình bao gồm hai phần cơ bản, Phần thứ nhất: Một số vấn đề chung của môn MT, phần thứ hai gồm nội dung và phương pháp dạy học MT ở tiểu học [22].

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

- Nghiên cứu về các hoạt động trải nghiệm sáng tạo cho HS
- Xây dựng nội dung chương trình phù hợp để đưa các kiến thức về các dòng tranh dân gian vào giáo dục truyền thống văn hóa Việt

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Khảo sát thực trạng hoạt động giáo dục trải nghiệm qua một số dòng tranh dân gian tìm ra hoạt động học trải nghiệm tích cực. Nghiên cứu kết quả học tập của HS nhằm nâng cao kỹ năng, sáng tạo, hứng thú với các hoạt động học tập.

- Nghiên cứu về tranh dân gian Đông Hồ, tranh Hàng Trống, tranh Làng Sình, Kim Hoàng, tìm hiểu những vấn đề chung về tranh dân gian Việt Nam ở một số phương diện như, lịch sử, sự hình thành, nội dung đề tài một số dòng tranh dân gian.

- Tìm hiểu về nội dung giáo dục thẩm mỹ trong tranh dân gian Việt Nam trong hoạt động trải nghiệm sáng tạo, cung cấp cho HS các phương pháp, hình thức học tập hiệu quả.

- Đề xuất một số phương pháp dạy học, một số hoạt động trải nghiệm sáng tạo tranh dân gian nhằm nâng cao chất lượng dạy học bộ môn MT tại trường Tiểu Học Brendon.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Nghiên cứu về một số dòng tranh dân gian Việt Nam, cụ thể là tranh Đông Hồ, tranh Hàng Trống, tranh Làng Sình, tranh Kim Hoàng.

Nghiên cứu phương pháp vận dụng tranh dân gian trong hoạt động trải nghiệm vào dạy học tại trường Tiểu học.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

+ Phạm vi không gian: Trường Tiểu học Brendon quận Thanh Xuân - Hà Nội.

+ Phạm vi thời gian: Thực nghiệm trong năm 2016 đến 2019.

5. Phương pháp nghiên cứu

Để thực hiện đề tài này chúng tôi sử dụng các phương pháp sau:

5.1. Phương pháp khảo cứu tài liệu

Thu thập tư liệu nghiên cứu về lịch sử tranh dân gian các dòng tranh dân gian để nắm được nội dung các đề tài đã nghiên cứu. Từ những tài liệu sưu tầm, tác giả tiến hành phân tích, thống kê, tổng hợp lại thành những nội dung chính phục vụ cho đề tài luận văn.

5.2. Phương pháp phân tích tổng hợp

Tìm hiểu về nội dung, ý nghĩa của các dòng tranh dân gian thông qua hoạt động trải nghiệm sáng tạo.

Phân tích, tổng hợp thu thập thông tin, đưa ra đánh giá, đề xuất mới để làm rõ hơn về nội dung nghiên cứu.

Phương pháp thực nghiệm

+ Thực nghiệm HS trường TH Brendon.

+ Tổ chức các hoạt động trải nghiệm tranh dân gian của HS tại trường TH Brendon.

6. Những đóng góp của luận văn

- Mô tả phân tích thực trạng về hoạt động trải nghiệm sáng tạo dạy học môn MT, từ đó có cách sử lý những hạn chế, phát huy những điểm thành công trong quá trình nghiên cứu

- Phát hiện khắc phục những hạn chế còn tồn tại trong quá trình tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo môn MT, tìm ra các cách thức sử dụng phương pháp, biện pháp nâng cao chất lượng dạy học trong hoạt động trải nghiệm

- Luận văn góp phần nghiên cứu các phương pháp, biện pháp đưa giáo dục di sản văn hóa Việt Nam của tranh dân gian vào dạy học một cách hiệu quả phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của HS, nâng cao việc dạy và học môn mỹ thuật trên địa bàn quận Thanh Xuân – Hà Nội nói chung ở Trường TH Brendon nói riêng

7. Bố cục của luận văn

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, Tài liệu tham khảo, Phụ lục, Luận văn gồm 2 chương.

Chương 1: khái quát chung về tranh dân gian việt nam và thực trạng hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong môn mỹ thuật tại trường TH Brendon

Chương 2: Một số biện pháp nâng cao chất lượng dạy học trong hoạt động trải nghiệm sáng tạo tại trường tiểu học Brendon, Thanh Xuân-Hà Nội

Chương 1

KHÁI QUÁT CHUNG VỀ TRANH DÂN GIAN VIỆT NAM VÀ THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM SÁNG TẠO TRONG MÔN MỸ THUẬT TẠI TRƯỜNG TH BRENDON

1.1. Một số khái niệm sử dụng trong đề tài

1.1.1. Tranh dân gian

Tranh dân gian là các tác phẩm do dân gian sáng tác và được lưu truyền từ đời này sang đời khác, những tác phẩm này được truyền thụ những kiến thức, lưu giữ những giá trị văn hóa của dân gian, của các đời qua các giai đoạn, các thời kỳ khác nhau. Đặc điểm của tranh dân gian là sự phản ánh các hoạt động sinh hoạt của đời sống của dân gian thông qua các nội dung chủ đề khác nhau, như các nội dung về tranh thờ cúng, tranh sinh hoạt, tranh bùa chú, tranh gắn liền với tín ngưỡng dân gian [24].

1.1.2. Tranh khắc gỗ dân gian

Tranh khắc gỗ là thể loại tranh khắc trên ván gỗ để in nhân bản tranh trên giấy dó, giấy điệp hoặc giấy bản. Tranh dân gian thường được in, khắc vào trong những dịp tết để phục vụ cho các hoạt động tâm linh, hoạt động sinh hoạt của người dân vào dịp tết, bởi vậy trong tranh dân gian có nhiều những chủ đề, đề tài thể loại khác nhau [8].

1.1.3. Hoạt động trải nghiệm sáng tạo

Theo tác giả Nguyễn Thị, định nghĩa hoạt động trải nghiệm sáng tạo là hoạt động được thực hiện phối hợp một cách hợp lý giữa trải nghiệm và sáng tạo. HS được trải nghiệm, được nghe, đọc, trên nhiều phương tiện khác nhau, những gì các em được nhìn thấy hoặc đã từng trực tiếp tham gia trong thực tiễn cuộc sống. Trong hoạt động trải nghiệm, GV là người đưa

ra định hướng cho các hoạt động, theo sát các nhiệm vụ của HS có sự phản hồi tích cực của HS [3].

1.2. Khái quát chung về tranh dân gian Việt Nam

1.2.1. Vài nét về lịch sử tranh dân gian Việt Nam

Trong kho tàng di sản văn hóa, nghệ thuật của dân tộc Việt Nam, tranh dân gian có vị trí rất quan trọng do tính lâu đời và sự phổ biến của nó. Sự xuất hiện của tranh dân gian Việt Nam và sự hình thành các làng nghề Đông Hồ, Hàng Trống, Kim Hoàng, Làng Sinh, thì niên đại dòng tranh dân gian được ghi nhận sớm nhất thế kỷ XVI. Trong số các làng tranh này thì hình thành muộn nhất có lẽ là tranh Kim Hoàng vào quãng thế kỷ XVIII.

1.2.2. Một số dòng tranh dân gian tiêu biểu

1.2.2.1. Tranh dân gian Đông Hồ

Tranh Đông Hồ được làm ở làng Đông Hồ, tranh nổi tiếng về vàng mã và tranh khắc gỗ dân gian, vàng mã thường được làm quanh năm, riêng tranh thì hầu như chỉ được in vào quãng thời gian cận Tết. Thời điểm này, làng nghề trở nên sôi động và bận rộn hơn bao giờ hết. Từ vàng mã cho đến tranh, người ta làm, in, vẽ, quẩy đi bán ở khắp các làng quê Bắc bộ, tranh Đông Hồ xưa hầu hết là phục vụ cho nhu cầu tân trang nhà cửa, sửa sang lại mang không gian tâm linh thờ cúng [8].

1.2.2.2 Tranh dân gian Hàng Trống

Tranh Hàng Trống là một trong những dòng tranh khác với hầu hết các dòng tranh dân gian người Việt, tranh Hàng Trống xưa được hình thành nên trong không gian của đất Kẻ Chợ - Thăng Long vào khoảng thế kỷ thứ XVI- XVII và mang nhiều nét đặc sắc riêng đặc biệt là tranh có khổ lớn, được khắc in tinh xảo, pha màu, phối sắc cũng cầu kỳ hơn so với các dòng tranh khác.

Vào thời điểm thịnh đạt nhất của làng nghề làm tranh khoảng thế kỷ XVIII- XIX, cùng với sự phát triển nhu cầu xã hội việc buôn bán cạnh tranh để tạo thương hiệu cho các thể loại tranh họ khắc in, không những vậy để khẳng định tay nghề sự độc đáo của mỗi hiệu tranh, trên tác phẩm họ đều in tên cửa hiệu [8].

Về thể loại tranh so với tranh Đông Hồ thì tranh Hàng Trống không có quá nhiều thể loại, các loại tranh Tôn giáo (hay còn gọi là tranh thờ) tranh chúc tụng, tranh được làm và bán quanh năm vào các dịp tết cổ truyền, người dân có nhu cầu thay dọn ban thờ mua tranh để thay hoặc treo thêm. Phát triển rực rỡ trong nhiều thế kỷ, đến đầu thế kỷ XX dưới tác động của biến cố lịch sử nước Việt và sự thay đổi căn bản về văn hóa sau năm 1975, dòng tranh này bắt đầu suy tàn. Hầu như các nhà làm tranh đều bỏ nghề, nhiều nhà còn đốt bỏ hết dụng cụ làm tranh. Một vài ván khắc tranh Hàng Trống cổ còn lại đến ngày nay chủ yếu được lưu giữ tại Bảo tàng Lịch sử Quốc gia và Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam.

Trên một bộ ván khắc hiện lưu tại Bảo tàng Lịch sử Quốc gia, mặt sau ghi cả niên đại “Quý Mùi lục nguyệt khởi Minh Mệnh tứ niên” tức năm Quý Mùi nên hiệu Minh Mệnh 4 (1823), như vậy bộ ván này có niên đại từ đầu thế kỷ XIX. Hiện nay ở Hà Nội duy nhất chỉ có gia đình nghệ nhân Lê Đình Nghiên còn vẽ và in tranh, không có tài liệu nào chứng minh về thời điểm ra đời của dòng tranh này.

1.2.2.3. Tranh dân gian Kim Hoàng

Tranh Kim Hoàng là tên thường gọi của dòng tranh dân, tranh Kim Hoàng được ra đời vào thế kỷ XVIII, tại làng Kim Hoàng, xã Vân Canh, huyện Hoài Đức, tỉnh Hà Tây cũ. Trước đây với sự hợp nhất của hai làng Kim Bảng và Hoàng Bảng thành Kim Hoàng, đã tiến tới xây dựng đình chung “Trưởng bảng hội đình” vào ngày 3/2 năm Chính Hòa thứ 22 (1701),

đời vua Lê Hy Tông, ngôi đình Kim Hoàng được khởi dựng và người ta cũng lấy mốc thời gian này làm sự khởi đầu cho nghề in tranh. Xa xưa, làng tranh Kim Hoàng có nghề thêu, nghề làm đồ chơi dân gian, những nghề này là nền tảng cho nghề in tranh thịnh hành cuối thế kỷ XVIII.[9]

Đến trước năm 2015, nghề làm tranh ở làng Kim Hoàng hầu như bị xóa sổ hoàn toàn. Theo lịch sử của làng tranh, các ván in đã bị cuốn trôi, gần như mất sạch sau khi trận vỡ đê Liên Mạc năm Ất Mão (1915) gây ngập lụt cả một vùng rộng lớn từ Cầu Giấy. Trận hồng thủy này là một trong những nguyên nhân khiến nghề in, vẽ tranh Kim Hoàng ngày càng sa sút, sau năm 1945, tranh Kim Hoàng không được sản xuất nữa. Vì thế tranh Kim Hoàng hầu như đã bị lãng quên và xem là thất truyền [9].

Sau trận lụt 1915, nghề vẽ tranh Kim Hoàng cũng ngày càng sa sút, cho đến sau cách mạng tháng tám, tranh Kim Hoàng hầu như ít sản xuất. Vì thế trong nhiều năm tranh đồ Kim Hoàng hầu như đã bị lãng quên và xem là thất truyền tuy vậy theo hồi ức của các cụ thì Tết những năm 1946, 1947 vẫn còn lác đác tranh Kim Hoàng bán ở chợ làng và các chợ quanh vùng, 1950. Có lần vì sai lầm chống mê tin dị đoan mà phần lớn các ván in còn lại bị đốt nốt. Rõ ràng tranh Kim Hoàng là một di sản nghệ thuật có một thời huy hoàng ít ra vào khoảng trước đây hơn một thế kỷ, nhưng đã bị lãng quên sau trận lụt lại cộng thêm đã giảm sút nhu cầu chơi tranh dân gian nói chung của nửa thế kỷ gần đây nữa. Tuy vậy vẫn là một kho di sản đích thực của dân tộc, cần phải được nghiên cứu, sưu tầm, phục hồi dùng tranh này trước nguy cơ thất truyền [9].

Đến năm 1979-1976, dòng tranh này mới lại có dịp giới thiệu công chúng. Để phục hồi dòng tranh dân gian Kim Hoàng, năm 2012 có nhóm các cụ làng Kim Hoàng trong đó có cụ Thịnh có mong muốn khôi phục lại dòng tranh, tổ chức các chuyến đi thăm quan, nghiên cứu tuy nhiên vào

thời gian này, các tư liệu để khôi phục dòng tranh Kim Hoàng còn rất thiếu. Đến khi tác phẩm của M.Durand được tái bản, lúc này mới khởi động lại việc phục hồi dòng tranh Kim Hoàng [9].

1.2.2.4. Tranh dân gian Làng Sinh

Trong số các dòng tranh dân gian, tranh làng Sinh có một không gian địa văn hóa khác hẳn với ba dòng tranh kể trên. Đây là dòng tranh dân gian gắn liền với các tập tục sinh hoạt tín ngưỡng của dân gian xứ Huế. Làng Sinh, có cái tên chữ Làng Lại Ân, thuộc xã Phú Mậu, huyện Phú Vang, cách thành phố Huế 9 Km về phía Đông. Nằm trên điểm hợp lưu giữa sông Bồ với sông Hương, rất thuận tiện cho việc giao thương.

Tranh Làng Sinh đã chiếm lĩnh thị trường khắp các tỉnh miền Trung từ Huế đến Quảng Trị, Quảng Nam - Đà Nẵng, vào tới tận Quảng Nam - Đà Nẵng, vào tới tận Quảng Ngãi. Tuy nhiên phổ biến nhất vẫn là ở Huế, thậm chí chúng còn xuất hiện, ở cung cấm trong các lễ cúng tế cầu tự dân gian. Tranh làng Sinh không chỉ được bán vào dịp Tết mà còn được bán quanh năm phục vụ cho nhu cầu tâm linh, nhưng Tết vẫn là dịp rộ nhất, xuất hiện, tồn tại, thăng trầm trong mấy năm qua, tranh làng Sinh đã cộng nhập những dấu ấn lịch sử và những giá trị văn hóa nhân văn của cộng đồng [8].

Đề tài và nội dung tranh: Tranh làng Sinh chủ yếu là tranh phục vụ tín ngưỡng, thờ cúng làng Sinh chia làm ba thể loại chính: tranh nhân vật, tranh súc vật và tranh đồ vật, ngoài ra tranh Làng Sinh còn có chung kỹ thuật với các dòng tranh khác, gồm các công đoạn khá cầu kỳ, về các sử dụng nguyên liệu, cách in mang đặc trưng riêng.

1.3. Khái quát về trường Tiểu học Brendon

1.3.1. Sự hình thành và phát triển của Trường Tiểu học Brendon

Được sự đồng ý của UBND quận Thanh Xuân, theo quyết định 3089/QĐ-CTUBND 1/12/2009, trên diện tích 3592m² của Lô T1- Khu đô thị Trung Hòa Nhân Chính, Trường Tiểu học Brendon, được khởi công xây dựng vào tháng 11/2009 đến 2011 trường mới được xây hoàn thiện xong.

Trường TH Brendon thành lập 2011 đến nay đã được 8 năm kể từ ngày thành lập, trường nằm trên địa bàn thuộc Lô T2 Trung Hòa Nhân Chính, thuộc phường Nhân Chính, quận Thanh Xuân - Hà Nội. Điều kiện thuận lợi trường được nằm trong khu vực đông dân cư, có cơ sở hạ tầng đang phát triển, có nhiều tòa nhà mới xây dựng, hiện đại của thủ đô Hà Nội về diện tích, trường nhỏ, vì vậy các hoạt động học tập môn học ngoài trời hay điều kiện HS tham gia các hoạt ngoài trời còn gặp khó khăn. Trường TH Brendon luôn luôn vững tin, luôn luôn học hỏi, đổi mới tìm ra những phương pháp đổi mới về chương trình học tập, cũng như điều kiện thuận lợi nhất cho HS học tại Trường TH Brendon [35].

Trải qua 8 năm xây dựng, phát triển và trưởng thành, cùng với sự quan tâm của các cấp chính quyền quận Thanh Xuân, sự hỗ trợ tích cực của phòng GD&ĐT, nỗ lực phấn đấu của ban Giám hiệu, đội ngũ cán bộ giáo viên và sự hỗ trợ tích cực của cha mẹ HS. Trường đầu tư xây dựng khang trang, hiện đại khuôn viên đẹp nằm ngay đường Hoàng Đạo Thúy, đường Nguyễn Tuân, thuộc quận Thanh Xuân – Hà Nội, là một khu vực có cơ sở hạ tầng hiện đại, trường đảm bảo các điều kiện dạy và học, chăm sóc, dinh dưỡng, y tế... khép kín, đồng bộ trên nền tảng chuỗi dịch vụ cao cấp cùng với sự quản lý chặt chẽ của trường. Hệ thống phòng học của trường được thiết kế tiêu chuẩn, trang bị đầy đủ các phương tiện hỗ trợ dạy học hiện đại, phục vụ hiệu quả việc triển khai các phương pháp dạy học tích cực, lấy HS làm trung tâm. [35]

Trường TH Brendon là một trường có hệ thống giáo dục song ngữ hay có thể nói là hệ thống GD chất lượng cao, là một môi trường được trang bị các điều kiện GD ưu việt với khát vọng trở thành một hệ thống GV thương hiệu Việt Nam, kế thừa và phát huy giá trị, bản sắc nền GV quốc gia đồng thời chất lọc tinh hoa của khoa học giáo dục thế giới với mục tiêu đó. Điểm vượt trội của Trường TH Brendon nữa là trường có sự liên kết với các trường nước ngoài như Hàn Quốc, Malaysia, đào tạo chương trình tiếng anh, tiếng hàn, đào tạo buổi học trải nghiệm tại nước ngoài. Ngoài ra về cơ sở vật chất trường có các phòng học chức năng được thiết kế chuyên biệt, hiện đại nhằm phát triển toàn diện học sinh trong lĩnh vực nghệ thuật, đặc biệt môn MT luôn được nhà trường và quận Thanh Xuân quan tâm đầu tư để nâng cao chất lượng giảng dạy môn MT.

1.3.2. Đội ngũ cán bộ, giáo viên

Với đội ngũ giáo viên, đạt trình độ chuẩn, đều có bằng tốt nghiệp Đại học và trên Đại học, GV nước ngoài là người bản ngữ, có đầy đủ bằng cấp và giấy phép giảng dạy tại Việt Nam, có trình độ chuyên môn cao, nghiệp vụ sư phạm tốt, ngoài ra toàn bộ GV tại Trường TH Brendon đều mang những đặc tính, tư cách tốt, phẩm chất chính trị vững vàng, nhiệt tình đầy trách nhiệm hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, năng động sáng tạo trong việc tổ chức các hoạt động dạy học được giao trình độ chuyên môn đạt chuẩn. Brendon luôn chú trọng đầu tư chiều sâu vào việc phát triển năng lực đội ngũ GV để đảm bảo chương trình GD của toàn hệ thống phải được triển khai bởi những nhà giáo hội tụ Tâm - Tầm - Tài.

Tâm: Tận tâm, yêu nghề, cùng chia sẻ khát vọng xây dựng nền giáo dục tốt nhất cho thế hệ trẻ Việt Nam.

Tầm: Có tư duy cấp tiến về đổi mới giáo dục, có ý thức về tính chuyên nghiệp và sự hoàn thiện.

Tài: Có năng lực chuyên môn và kỹ năng sư phạm tốt, sẵn sàng tiếp thu và ứng dụng công nghệ, phương pháp giáo dục mới, ham học hỏi.

GV Brendon luôn được đào tạo chuyên môn, đổi mới thường xuyên, tích cực phát huy tính tự giác, chủ động sáng tạo, sử dụng các thiết bị dạy học hiện đại, giúp học sinh hứng khởi, tạo sự thoải mái trong học tập, nhà Trường là nơi mà tất cả HS được học tập, phát triển toàn diện về nhân cách cũng như trí tuệ.

Đội ngũ GV trường tiểu học Brendon còn là nơi hội tụ nhiều giáo viên nước ngoài từ các đất nước trên thế giới, như Canada- Anh- Mỹ...

Đặc biệt về đội ngũ GV nghệ thuật như Âm nhạc, MT tất cả GV nghệ thuật đều là những người trẻ được đào tạo bài bản từ các trường nghệ thuật với những điều kiện trên trường luôn được nâng cao hiệu quả hơn về chất lượng giáo dục học sinh [35].

1.3.3. Đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi học sinh trường Tiểu học Brendon

Đặc điểm tâm lý học sinh Trường TH Brendon, đặc thù là một ngôi trường song ngữ, điều kiện gia đình các em được quan tâm, được tạo điều kiện học tập trong môi trường thuận lợi, phụ huynh luôn quan tâm tới sự phát triển các kiến thức xã hội, cũng như phát triển về các kỹ năng cơ bản của trẻ nên các em có một môi trường học tập thuận lợi.

Sự phát triển về thể chất, có thể nói trẻ đều có sự hình thành ban đầu về thể chất là giống nhau về cân nặng, chiều cao... Điều này cho thấy, trẻ nói chung về cơ bản có sự đồng nhất về quá trình hình thành và phát triển về thể chất.

Như vậy qua phân nắm bắt về tâm sinh lý HS rất quan trọng giúp cho GV hiểu và đưa ra những phương pháp học tập và hình thức tổ chức dạy học phù hợp với trẻ, giáo dục trẻ giúp hình thành ở trẻ về mặt nhận thức, ý thức, nhân cách. Giúp trẻ yêu thích các các môn học hoạt động nghệ thuật một cách vô tư, thoải mái để xóa bỏ khái niệm môn chính, môn phụ và

chưa có dấu hiệu chọn bạn mà chơi, qua đó trẻ biết cách quan sát các sự vật hiện tượng, thích khám phá trải nghiệm sáng tạo qua môn học [35].

1.4. Thực trạng về hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong dạy học môn MT tại trường Tiểu học Brendon

1.4.1. Chương trình khung của môn Mỹ thuật tại trường Tiểu học Brendon

Trong năm học 2011-2015 Trường TH Brendon học theo chương trình MT hiện hành. Năm 2015 - 2017 Trường TH Brendon áp dụng học theo chương trình sách giáo khoa dạy học theo định hướng phát triển năng lực HS (vận dụng phương pháp mới của Dự án Hỗ trợ Giáo dục MT TH do Vương quốc Đan mạch tài trợ). Chương trình hiện hành học tập gồm 35 tiết/năm theo chương trình hiện hành gồm 4 phân môn, thường thức MT, vẽ tranh, vẽ theo mẫu, tập nặn tạo dáng. Chương trình học theo định hướng phát triển năng lực gồm 12 hoặc 13 chủ đề/1 năm. Bên cạnh đó trường có thêm những tiết tăng cường MT mỗi lớp thêm 1 tiết/1/1 tuần. Chương trình kế hoạch học hướng trải nghiệm sáng tạo từng chủ đề do nhà trường đưa ra từng đầu năm. Với đặc thù là một trường song ngữ dân lập và thuộc sự quản lý trực tiếp từ sở và phòng GD & ĐT thành phố Hà Nội. Chính vì thế ngoài việc dạy theo học theo khung chương trình theo định hướng phát triển năng lực HS thì nhà trường có xây dựng thêm các tiết học tăng cường, tiết học trải nghiệm sáng tạo phù hợp hơn với ngôi trường TH Brendon, tôi xin đưa ra khung chương trình mà nhà trường đang áp dụng trong năm học 2017-2019 ở khối lớp 4 tùy thuộc vào từng độ tuổi và trình độ khác [PL1, tr.64].

1.4.2. Ưu điểm và hạn chế của việc dạy học môn Mỹ thuật và hình thức trải nghiệm sáng tạo những năm trước đây

Dạy và học môn MT là sự cụ thể hóa mục tiêu của chương trình môn học, giúp HS yêu thích môn học, cảm nhận được cái đẹp, nhận thức được mối quan hệ giữa MT với đời sống, có ý thức trân trọng di sản văn hóa,

nghệ thuật, giúp HS hình thành, phát triển năng lực thông qua học tập môn MT. Tuy nhiên việc dạy và học có một số ưu điểm và hạn chế sau:

Ưu điểm:

Là một GV giảng dạy môn Mỹ thuật tôi nhận thấy hầu hết các em đều thích học vẽ, các em học tập với tinh thần hăng say, yêu thích môn học, học tập một cách thoải mái, không bị gò bó

Nhà trường quan tâm tới chuyên môn, ủng hộ các ý kiến xây dựng kế hoạch soạn giáo án có đổi mới, thường xuyên tổ chức các lớp tập huấn công nghệ thông tin cho GV. Thường tổ chức nâng cao trình độ chuyên môn bằng các hình thức tổ chức các chuyên đề, tiết thi GV dạy giỏi cấp cơ sở, cấp quận tham gia dự giờ thăm lớp.

Về phụ huynh học sinh, phụ huynh rất quan tâm tới chương trình học tập các môn học trong nhà trường nói chung, môn học MT nói riêng. Phụ huynh luôn ủng hộ cho con tham gia các hoạt động và kế hoạch MT mà nhà trường đưa ra.

Đội ngũ GV trẻ năng động, sử dụng công nghệ thông tin nhanh nhạy, biết học hỏi, yêu trẻ, yêu nghề. Giáo viên luôn trau dồi kiến thức tìm ra những phương pháp dạy học phù hợp để truyền đạt cho HS.

Sự phối hợp giữa GV bộ môn và chủ nhiệm thuận lợi trong việc truyền tải nội dung và thông tin về phụ huynh, hộ việc chuẩn bị đầy đủ đồ dùng cho HS học tập và đánh giá trao đổi tình hình học sinh thường xuyên.

Học sinh đa phần các em đều ở độ tuổi tiểu học, các em rất yêu thích bộ môn MT và các bộ môn ngoại khóa, tham gia các hoạt động học tập môn MT tích cực. Qua đó các em được học hỏi, được giao tiếp, khám phá, được hình thành các năng giao tiếp, kỹ năng xã hội.

Hạn chế:

Về cơ sở vật chất, diện tích trường, trường quá nhỏ, diện tích sân trường không đủ điều kiện cho HS tham gia các hoạt động trải nghiệm, ngoại khóa, vì vậy nhà trường thường xuyên phải đi thuê địa điểm tổ chức các hoạt động sự kiện ở ngoài, ảnh hưởng tới thời gian, kinh phí của HS và phụ huynh.

Phụ huynh: Trường TH Brendon PH luôn có quan điểm muốn con được học tập trong môi trường thoải mái, không gò bó về kiến thức, chính vì điều đó cũng ảnh hưởng tới nề nếp HS, HS được chiều chuộng, được bao bọc các con luôn thụ động trong mọi hoạt động.

Thời lượng học bộ môn MT hơi ít, vì đa phần các con học theo chương trình song ngữ, nên nặng về kiến thức Anh Ngữ, số lượng tiết học nhiều hơn so với các trường công lập, việc HS được học và trải nghiệm về bộ môn MT hơi ít, mỗi lần tổ chức các hoạt động ngoại khóa đều phải sắp xếp thời khóa biểu rất khó khăn.

GV dạy MT phải có nhiều thời gian đầu tư vào tiết học sao cho phù hợp với đối tượng HS. HS bước đầu học tập theo hướng trải nghiệm gặp nhiều khó khăn về trình độ khác nhau.

Về các hoạt động trải nghiệm trong dạy học môn MT:

Hoạt động trải nghiệm những năm trước đây tại trường TH Brendon thực hiện đổi mới chương giáo dục phổ thông thực hiện đổi mới toàn diện theo Nghị quyết số 29/TW của Ban chấp hành Trung ương Đảng. Trường TH Brendon đã xây dựng kế hoạch chương trình dạy học theo hướng trải nghiệm sáng tạo có một số ưu điểm và nhược điểm sau.

Tiểu kết chương 1

Đổi mới PP dạy học MT là rất cần thiết đối chương trình học hiện nay, việc dạy học sao cho HS tiếp thu một cách hiệu quả, tích cực nhất đang là vấn đề mà các trường học rất quan tâm. Hoạt động trải nghiệm sáng tạo cũng là một hoạt động học tập nhằm phát huy năng lực thích ứng với

cuộc sống, năng lực tự chủ, giúp các em có sự tương tác, giao tiếp, chủ động sáng tạo. Tổ chức trải nghiệm với tranh dân gian VN tại Trường TH Brendon giúp các em thể hết được năng lực nêu ở trên ngoài ra HS hiểu biết hơn về tranh dân gian, gìn giữ được giá trị văn hóa tranh dân gian. Cảm nhận được vẻ đẹp của tranh dân gian thông qua hình ảnh, màu sắc, bố cục có trong tranh dân gian, tác giả đã nghiên cứu đưa ra được lý do chọn đề tài, Tình hình nghiên cứu, Mục đích nghiên cứu và nhiệm vụ nghiên cứu, Đối tượng và phạm vi nghiên cứu các các Phương pháp nghiên cứu.

Chương 2

MỘT SỐ BIỆN PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC TRONG HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM SÁNG TẠO VỚI TRANH DÂN GIAN Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC BRENDON

2.1. Một số biện pháp nâng cao chất lượng cho các hoạt động trải nghiệm sáng tạo với tranh dân gian

2.1.1. Biện pháp tăng cường thời lượng cho hoạt động trải nghiệm sáng tạo

Trong khung chương trình dạy học MT hay trong phân phối chương trình dạy học môn MT, thời lượng tiết học đối với khối TH là 35'/1 tiết phù hợp với tiết học theo phân phối chương trình, ở các bộ môn như, Toán, Tiếng Việt, Thể dục, MT. Tổ chức 1 hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong trường học hay ở môn MT đòi hỏi thời gian cần nhiều hơn.

Khi xây dựng kế hoạch hay thiết kế chủ đề cho HS trải nghiệm đòi hỏi GV phải lên kế hoạch và HS thực hiện kế hoạch GV và nhà trường đưa ra. Thời lượng quyết định tổ chức hoạt động trải nghiệm có hiệu quả hay không đối với HS, thường tổ chức 1 hoạt động đòi hỏi thời gian trải nghiệm trong lớp học là 90 phút, trải nghiệm ngoài lớp học 120 phút (có nhiều hoạt

động trải nghiệm theo dự án còn chiếm nhiều thời gian hơn nữa, nửa buổi, cả ngày).

2.1.2. Biện pháp tăng cường các phương pháp dạy học tích cực

2.1.2.1. Phương pháp học tập theo dự án

Dạy học theo dự án là một mô hình lấy HS làm trung tâm. Dạy học theo dự án giúp HS phát triển kiến thức, kỹ năng liên quan thông qua nhiệm vụ mang tính mở, khuyến khích HS tìm tòi, thực hiện hóa kiến thức đã học và tạo ra những sản phẩm của chính mình. Dạy học theo dự án gồm nhiều kỹ thuật dạy học khác nhau có thể lôi cuốn được mọi đối tượng HS mà không phụ thuộc vào cách học của các em, dạy học theo dự án cũng là một hình thức dạy học, trong đó HS dưới sự điều khiển và giúp đỡ của GV tự lực giải quyết nhiệm vụ học tập không chỉ về mặt lý thuyết mà đặc biệt về mặt thực hành thông qua đó tạo ra các sản phẩm thực hành, giới thiệu, công bố được.

2.1.2.2. Phương pháp học tập theo nhóm

Mục tiêu của phương pháp học tập theo nhóm này, học sinh có cơ hội học hỏi, hợp tác lẫn nhau trong quá trình học tập. HS có nhiều cơ hội để diễn đạt suy nghĩ của mình, ý tưởng, mở rộng được hiểu biết và phát triển kỹ năng nói/ thuyết trình, kỹ năng hợp tác, phương pháp theo nhóm còn thể hiện sự đoàn kết của các thành viên trong nhóm với nhau. HS được học hỏi những điểm tích cực của nhau. Chính vì vậy PP học tập theo nhóm rất quan trọng.

2.1.2.3. Phương pháp kỹ thuật “khăn trải bàn”

Kỹ thuật khăn phủ bàn là kỹ thuật tổ chức hoạt động học tập mang tính tích hợp, các kết hợp giữ hoạt động cá nhân và hoạt động nhóm của HS thông qua sử dụng phiếu học tập được bố trí như khăn trải bàn

Hình thức tổ chức hoạt động mang tính hợp tác kết hợp giữa hoạt động cá nhân và hoạt động nhóm nhằm mục đích kích thích sự linh hoạt

của người học, thể hiện tinh thần hợp tác nhóm, giúp người học phát huy được kiến thức vốn có. Học tập thông qua kỹ thuật phủ bàn giúp người học có thêm hình thức học tập mới, khắc sâu được nhiều kiến thức, tăng cường tính độc lập, trách nhiệm của cá nhân hoặc nhóm, thể hiện được sự tương tác giữa HS với HS.

2.2. Một số biện pháp tăng cường nội dung giảng dạy để nâng cao chất lượng cho các hoạt động trải nghiệm sáng tạo với tranh dân gian

2.2.1. Biện pháp tìm hiểu về nội dung đề tài có trong tranh dân gian

Tìm hiểu nội dung đề tài có trong dân gian giúp HS phân biệt được các dòng tranh dân gian Hàng Trống, Kim Hoàng, Đông Hồ, Làng Sinh. Nội dung đề tài có trong tranh dân gian phân biệt sự khác nhau đề tài thể loại, cách thức thể hiện về một số dòng tranh dân gian

Về thể loại tranh dân gian phân biệt được 8 loại tranh dân gian như Chúc tụng, Thờ cúng, tranh châm biếm tranh tuyên truyền, tranh cổ động, Trán trách.. Nhóm tranh liên quan tới đời sống tín ngưỡng, tranh dân gian thường có các thể loại như Chúc tụng, Thờ cúng, tranh châm biếm và tranh tuyên truyền cổ động, các tác phẩm phổ biến nhất có lẽ là loại tranh chúc tụng, thờ cúng, thường thấy có trong tranh dân gian Đông Hồ, Kim Hoàng, Làng sinh. “Lợn ăn cây ráy” bức tranh vẽ con lợn trên lưng có 2 khoáy âm dương, một lớn, một nhỏ với ý nghĩa sinh sôi nảy nở, cuộc sống luôn phát triển theo quy luật tự nhiên. Con lợn béo với chiếc bụng sệ, mõm ngậm thân cây ráy cũng tượng trưng cho sự no đủ, sung túc, chăn nuôi thuận lợi, tranh “Thánh Mẫu Thượng Ngàn (tranh Thờ Đạo Mẫu) của tranh Hàng Trống. Nhóm tranh về đề tài sinh hoạt, vui chơi, nhóm tranh này đa dạng phong phú mang ý nghĩa cầu mong cuộc sống an lành, hạnh phúc của người dân như tranh “Cặp tranh Nhà nông”, “Đánh ghen” (tranh sinh hoạt) của tranh Đông Hồ.

2.2.2. Biện pháp tìm hiểu kỹ thuật in ấn của một số dòng tranh dân gian

Mục đích của hình thức này giúp học sinh có hiểu biết bước đầu về các hình thức in ấn của một số dòng tranh dân gian, nội dung, hình thức in ấn giới thiệu một số kỹ thuật in của tranh dân gian giúp HS hiểu biết về các quy trình in của tranh dân gian, tìm hiểu về chất liệu, cách làm giấy in.

Giới thiệu về chất liệu giấy điệp in tranh Đông Hồ.

+ *Kỹ thuật in tranh Đông Hồ:*

Tranh Đông Hồ hoàn toàn in bằng ván khắc, từ nét tới màu, mỗi tranh có bao nhiêu màu là có bấy nhiêu ván khắc, từ nét đến màu, mỗi tranh có bao nhiêu màu là có bấy nhiêu ván khắc mỗi ván khắc một màu. Trong quy trình in tranh được thực hiện hàng loạt ở mỗi khâu, pha thuốc hay pha màu, quấy hồ, quét điệp, đặt ván in vào giấy phơi tranh

+ *Kỹ thuật in Tranh Hàng Trống*

Với cách in tranh Hàng trống xưa là lối in ngựa ván, ván khắc được quét mực đều bằng chổi lá thông sau này được thay bằng con lăn cao su để lăn mực, căn chỉnh cho phù hợp với ván và đặt giấy lên cho thật phẳng rồi dùng miếng sơ mướp tằm sấp ong cho mềm và tron để vuốt đều lên mặt sau của tờ giấy. Đối với khổ tranh lớn, in trên diện rộng nghệ nhân Hàng Trống thường sử dụng các loại giấy báo hay giấy xuyên chỉ, cao cấp hơn là nền lụa để mực in có thể thấm đều không bị mất nét. Các chất liệu này khiến tranh có một hiệu ứng màu tốt, sau khi in nét, tranh sẽ được bôi thêm các lớp giấy cho công đoạn vẽ.

+ *Kỹ thuật in tranh Kim Hoàng*

Về cơ bản, in tranh Kim Hoàng cũng giống kỹ thuật in tranh Hàng Trống nhưng có một số điểm khác nhau:

Điểm khác biệt trong kỹ thuật in tranh Hàng trống và Kim Hoàng

Dòng tranh	Nét	Màu
Tranh Kim	In hai Lần	Không gò bó trong khuôn

Hoàng	Lần thứ nhất để xác định hình cho việc tô màu Lần in thứ hai tiến hành sau khi tô màu nhằm làm cho tờ tranh không bị nhòe giữa các mảng màu	khổ nét đen, sử dụng nhiều kỹ thuật làm cho hình vẽ được nổi bật, kể cả phá nét đen in sẵn hay tô màu che đi nét đen
Tranh Hàng Trống	In một lần	Sử dụng kỹ thuật vờn màu trong khuôn khổ nét đen

2.2.3. Biện pháp tìm hiểu kỹ thuật vẽ màu của một số dòng tranh dân gian

Giúp cho học sinh hiểu biết cách sử dụng màu, các quy trình, các kỹ thuật vẽ màu có trong tranh dân gian như sau:

+ *Kỹ thuật vẽ màu Tranh Hàng Trống*: Vẽ màu trong tranh Hàng Trống thường dùng bút lông, bút thép để vẽ màu cho các bức tranh, bút thép là loại bút chuyên dụng cho vẽ tranh Hàng Trống được làm bằng hai thẻ tre, kẹp tóc hoặc lông thú ở giữa, kẹp sơn ta hai bên để giữ cố định, đầu bút được cắt bằng rất tiện cho việc vẽ màu. Cách vẽ màu của tranh Hàng Trống với bút thép khá đặc thù, thường là trên bản rộng của ngọn bút, một nửa được chấm màu, còn nửa kia chấm nước nên nét bút khi đặt xuống mặt giấy đã có hai sắc độ đậm nhạt khác nhau và chuyển sắc độ một cách tự nhiên. Việc vẽ màu cho từng bức tranh là nét đặc sắc của tranh Hàng Trống so với các dòng tranh dân gian khác, việc vẽ tay từng bản khiến tranh vẽ theo một mẫu chung, nhưng vẫn tạo nên những tác phẩm khác nhau.

2.3. Áp dụng các biện pháp trên để tổ chức các hoạt động trải nghiệm sáng tạo tranh dân gian Việt Nam tại Trường Tiểu học Brendon

2.3.1. Tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo tranh dân gian Việt Nam trong nhà trường

Tổ chức hoạt động trải nghiệm tranh dân gian ứng dụng trên trang phục tại lớp học. Dựa vào chương trình học khối TH, dựa mục tiêu bài học, kế hoạch tổ chức các tiết học trải nghiệm theo chủ đề, việc định hướng cho các em biết cách tư duy hình ảnh, các em được biết sơ lược về tranh dân gian, biết cách sử dụng hình ảnh, màu sắc tranh dân gian để ứng dụng trên trang phục. Xây dựng tiết học theo chủ đề, giúp các em nhận biết vẻ đẹp của tranh dân gian, biết sử dụng tranh dân gian ứng dụng vào đồ dùng hàng ngày

* Tổ chức hoạt động trải nghiệm in tranh Đông Hồ - Vẽ màu vào bao lì xì tranh dân gian tại sân trường tháng 1.

Chương trình trải nghiệm in tranh Đông Hồ - vẽ màu vào bao lì xì tranh dân gian được tổ chức kết hợp với Hội Chợ Xuân 2019 của trường TH Brendon được tổ chức vào tháng 1 hàng năm.

Hội chợ xuân Brendon mang đến một không gian Tết cổ truyền với rất nhiều những gian hàng gồm những đặc sản vùng miền, những tiết mục văn nghệ, ca khúc chào xuân, màn trình diễn sôi động HS và phụ huynh được tham gia trang trí bày biện các gian hàng xinh xắn đậm sắc hương ngày tết, với rất nhiều gian hàng, góc hội chợ, những trò chơi dân gian, gian hàng in tranh Đông Hồ, vẽ bao lì xì... có rất nhiều hoạt động thú vị.

* Hoạt động trải nghiệm cuộc thi vẽ tranh dân gian tại trường học tháng 4

Kết hợp với chương trình sinh nhật trường 8 tuổi diễn ra vào tháng 4 hàng năm, trường có tổ chức chương trình sự kiện lớn của trường, trong đó có rất nhiều hoạt động, hoạt động văn nghệ, hoạt động thể thao, và hoạt động MT.

- Nhằm mục tiêu tiếp tục cho HS tìm hiểu về tranh dân gian bộ môn MT đã đề xuất tổ chức hoạt động trải nghiệm cho HS vẽ tranh dân gian,

thông qua cuộc thi vẽ tranh theo chủ đề tranh dân gian, HS được tham gia vào các hoạt động tập thể bổ ích, được sáng tạo nghệ thuật tuổi thơ.

2.3.2. Tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo tranh dân gian Việt Nam ngoài nhà trường

* Hoạt động trải nghiệm thăm quan dã ngoại “Triển lãm tranh dân gian Việt Nam và Ứng dụng” tại văn miếu Quốc Tử Giám

Từ ngày 24-10 đến ngày 10-11-2018, tại nhà Thái Học - Di tích Quốc gia đặc biệt Văn Miếu - Quốc Tử Giám (Hà Nội) diễn ra một triển lãm đáng chú ý, đó là triển lãm "Tranh dân gian Việt Nam và ứng dụng" do Bảo tàng Gốm sứ Hà Nội tổ chức. Tại triển lãm này HS không chỉ có cơ hội ngắm nhìn các sản phẩm ứng dụng từ tranh Kim Hoàng gồm: Tranh vẽ, thời trang có họa tiết tranh Kim Hoàng và các sản phẩm gia dụng, trang trí khác có sử dụng tranh Kim Hoàng mà còn có cơ hội tìm hiểu những nét văn hóa thú vị với những tư liệu được sưu tầm, trưng bày về 6 dòng tranh dân gian Việt Nam nổi tiếng. Đó là: Tranh Đông Hồ, tranh Hàng Trống, tranh làng Sình, tranh Kim Hoàng, tranh kính Nam Bộ, tranh gói vải Đồng Tháp.

* Hoạt động trải nghiệm tranh dân gian tại Văn Miếu Quốc Tử Giám tháng 1/2019

Hoạt động nghệ thuật với chủ đề “Chào xuân Kỷ Hợi 2019”

Nhân dịp tết Kỷ Hợi năm 2019 Trường TH Brendon tổ chức chương trình trải nghiệm tranh dân gian Việt Nam, cho HS tham gia hoạt động trải nghiệm tại Văn Miếu Quốc Tử Giám, hoạt động nhằm các mục đích sau:

Tạo ra một hoạt động có ý nghĩa cho trẻ nhân dịp đón chào năm mới, tạo cơ hội cho các em trải nghiệm hoạt động sáng tạo, góp phần nâng cao nhận thức về giá trị di sản văn hóa, gìn giữ bản sắc văn hóa dân tộc qua dòng tranh dân gian VN. Thông qua hoạt động trải nghiệm sáng tạo nghệ thuật trên một số chất liệu như in tranh dân gian, vẽ màu trên bao lì xì tặng

người thân, chương trình tổ chức hoạt động trải nghiệm tranh dân gian được nằm trong kế hoạch đề xuất từ đầu năm và được tổ chức vào tháng 1 năm 2019.

* Tổ chức trải nghiệm tranh dân gian tại làng tranh dân gian Đông Hồ tháng 4/2019

Kế hoạch tổ chức cho HS tham gia chương trình dã ngoại nằm trong kế hoạch đề xuất từ đầu năm học, chương trình dã ngoại của trường nói chung và dã ngoại tại làng tranh dân gian Đông Hồ nói riêng tại Trường TH Brendon được tổ chức vào tháng 4 hàng năm. GV MT kết hợp với nhau tổ chức cho các em được đi những làng nghề nổi tiếng tại Việt Nam.

Tổ chức trải nghiệm tranh dân gian tại làng tranh dân gian Đông Hồ. Với mục đích giúp các em tìm hiểu về dòng tranh dân gian Đông Hồ, tìm hiểu nét đặc sắc của làng tranh, các hình thức sản xuất tranh dân gian Đông Hồ tại làng tranh, phần nào hiểu rõ hơn sự vất vả của những người nghệ nhân nơi đây.

2.4. Đánh giá hiệu quả các hoạt động trải nghiệm sáng tạo tranh dân gian Việt Nam tại trường Tiểu học Brendon

Quá trình học tập theo hướng trải nghiệm sáng tạo tranh dân gian cùng việc áp dụng phương pháp mới trong giảng dạy, tôi nhận thấy rằng, việc tạo cho HS có sân chơi trải nghiệm, những hoạt động học tập tích cực, chủ động sáng tạo là điều vô cùng quan trọng với HS và sự chuẩn bị các kế hoạch trải nghiệm của GV. GV luôn trau dồi, tìm tòi những phương pháp học tập nhằm phát huy tính tích cực của HS, luôn uốn nắn, hướng dẫn các em kỹ năng cơ bản về kiến thức mỹ thuật nói chung hay tranh dân gian VN nói riêng. Được tham gia các hoạt động giúp các em có nhiều thời gian để tiếp thu được nhiều kỹ năng như hợp tác nhóm, thuyết trình, giới thiệu sản

phẩm, giúp các em tự tin, mạnh dạn hơn. HS thể hiện năng lực thích ứng với cuộc sống, được tham gia hoạt động tập thể và sản phẩm của HS trong mỗi hoạt động

Tiểu kết chương 2

Trong quá trình nghiên cứu tổ chức tìm ra các biện pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy học thông qua hoạt động trải nghiệm sáng tạo, tìm ra những biện pháp học tập phù hợp với HS giúp HS thể hiện được năng lực sáng tạo, các em được giao tiếp và hợp tác thông qua các hoạt động trải nghiệm sáng tạo

KẾT LUẬN

Hiện nay chương trình đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục nói chung, môn MT nói riêng, đổi mới toàn diện GD&ĐT đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa, đổi mới phương pháp dạy học thay và khắc phục lối truyền thụ áp đặt một chiều, ghi nhớ máy móc.

Mục tiêu đổi mới phương pháp dạy học nhằm phát huy tính tích cực chủ động sáng tạo của HS, vận dụng được các kiến thức, kỹ năng một cách phù hợp và hiệu quả nhất. Luận văn đã nghiên cứu và đưa tranh dân gian Việt Nam trong hoạt động trải nghiệm sáng tạo giúp HS phát huy được nhiều năng lực, năng lực tự chủ, năng lực giao tiếp và hợp tác thông qua các hoạt động trải nghiệm với tranh dân gian tại trường TH Brendon. Qua phần chương 1 giúp cho HS có khái quát cơ bản nhất, nắm kiến thức về tranh dân gian đó cũng là một cách giúp các em thêm yêu thích, gìn giữ giá trị văn hóa của cha ông ta để lại.